

Oponentský posudek na diplomovou práci

Milan Kristian Vagenknecht

Financování volebních kampaní v judikatuře Nejvyššího soudu USA

Rozsah práce: 87 stran vlastního textu; 200 623 znaků, tj. téměř dvojnásobný rozsah oproti požadavku stanovenému pro tento druh kvalifikačních prací

1. Zvolené téma diplomové práce nepochybně spadá do oboru ústavního práva. V jeho kontextu je předložený výklad zaměřený na specifické otázky související s právním řádem, jeho interpretací a zejména judikaturou Nejvyššího soudu USA, přičemž v původním prostředí jde i o téma vysoce aktuální. V českém veřejném prostoru je okruh případných zájemců o tuto problematiku zřejmě dosti limitovaný, přesto považuji hlubší ponoření se autora do ní za přínosné a v mnohém objevné.

O bezprostřední inspiraci (přiučení se) pro Českou republiku (s. 7) mám přetrvávající pochybnosti založené na skutečnosti rozdílných právních kultur, historického vývoje, neznalosti ústavních doktrín USA aj. Pokud by snad měla česká legislativní a soudní praxe na něco brát ohledy, pak by to mohlo být pochopení a znalost přístupů k řešení problémů v USA, jak je diplomant uvádí např. na s. 93.

2. Jak vyplývá z Úvodu práce, diplomant si vytýčil zdánlivě jednoduchý cíl, a sice zabývat se „judikatorním vývojem“ týkajícím se financování volebních kampaní v USA a důkladně jej zmapovat (s. 7). Na první pohled tak naznačil, že práce bude mít převážně popisnou povahu. Po seznámení se s ní, je ale třeba konstatovat, že autor v mnohém předčil naznačená očekávání. Zabývá se sice judikaturou Nejvyššího soudu USA, ale s jednotlivými rozhodnutími se nejen důkladně seznámil, promyslel v nich uvedenou argumentaci ve snaze postihnout důsledky, k nimž povede (vedla), pátral po jménech autorů schválených stanovisek a přiměřeně se zabýval též příslušnými disenty. V takovém případě nejde o pouhý avizovaný popis, ale byla prováděna mnohem hlubší analýza. To podle mého názoru autorovi umožnil skutečný a zřejmě dlouhodobý zájem o danou problematiku, stejně jako nastudování poměrně obsáhlé literatury a dalších pramenů, i osvojení se a pochopení argumentace používané Nejvyšším soudem v jeho rozhodnutích.
3. Autor rozčlenil text své práce do čtyř na sebe logicky navazujících částí a zároveň jej opatřil stručným Úvodem a Závěrem. Vlastní jádro zkoumání vytýčeného problému spatřuji v části druhé: Buckley v. Valeo (přezkum zákona FECA) – s. 24-42 a v části třetí: Regulace financování kampaní právníky osobami v USA (s. 43-77). Část první: Regulace financování volebních kampaní v USA a v ČR obecně (s. 9-23) je věnována obecným pojmům a institutům a současně naznačuje jak dojít k možné komparaci obou systémů. Část čtvrtá se pak zabývá důsledky provedených zásahů do regulace volebních kampaní a jednomu z průvodních jevů popisovaných procesů, kterým je Obcházení příspěvkových limitů v USA (s. 78-91). Všechny uvedené části jsou dále podrobněji členěny.
4. Diplomová práce K. M. Vagenknechta má velmi dobrou úroveň a v plné míře splňuje požadavky kladené na tento druh kvalifikačních prací na Právnické fakultě UK. Vedle schopnosti autora

podrobit důkladné analýze vybraná rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, úroveň svých znalostí dokládá též odkazy na četné realie, kterými dokresluje v práci zkoumané jevy a události.

5. I vzhledem k tomu, že diplomant neformuloval cíl své práce nijak přesně a náročně (s. 7), v tomto smyslu jej k výše uvedenému naplnil a původní očekávání dokonce předčil.

Předložená diplomová práce má logickou strukturu, přičemž vývoj právní úpravy a na ni navazující judikatury sleduje autor chronologicky v čase s důrazem na vývoj od poloviny 70. let minulého století až do současnosti. Kladně hodnotím i samostatný přístup autora, kdy se na několika místech práce zamýšlí nad argumentací a dopady rozhodnutí NS USA s tím, že racionálně odůvodňuje svůj příklon ke stanovisku disentuujících soudců.

V práci použité prameny jsou uvedeny na s. 94-104. Na ně pak autor důsledně odkazuje v textu práce, případně je korektně cituje (celkem 238 poznámek pod čarou).

Práce odpovídá předepsaným standardům, pokud jde o její grafickou úpravu, Tabulky na s. 28-29 podrobněji na číslech dokumentují obecná tvrzení v textu. V práci nejsou z jazykového hlediska žádné rušivé momenty, vysoká je i stylistická úroveň. Autor vybavený příslušnými informacemi a zvoleným metodologickým přístupem na první pohled lehce formuluje, jeho text je přehledný a čtivý.

6. Předloženou diplomovou práci bez zásadních výhrad **doporučuji k ústní obhajobě.**

Považuji za vhodné, aby se autor v jejím průběhu se znalostí věci

- a) vyjádřil k dalšímu možnému vývoji v této oblasti. Za svým způsobem paradoxní, považuji nastoupený a desetiletí trvající trend procesu deregulace a privatizace v zemi, která již na počátku 20. století ve snaze zabránit korupčním praktikám, zakázala bankám a podnikatelům převody peněz kandidátům ve volbách...
- b) I proto, že se autor okrajově dotkl stavu v České republice, zajímala by mě jeho bližší argumentace a případně způsob zajištění vykonatelnosti např. u návrhu na zavedení příspěvkového limitu u prezidentské volby (s. 7), anebo jde-li o úplný zákaz přijímat dary od právnických osob (s. 22).

V případě úspěšné ústní obhajoby navrhuji celkové hodnocení známkou **výborně**.

V Praze 19. června 2023

JUDr. Věra Jirásková, CSc.